

З ДНЕМ НАУКИ!

Урочисте засідання з нагоди святкування Дня науки

---

18 травня 2012 року в приміщенні Національної філармонії України відбулися урочисті заходи, присвячені святкуванню Дня науки. У засіданні взяли участь Прем'єр-міністр України Микола Янович Азаров, голова Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України Володимир Петрович Семиноженко, президент Національної академії наук України Борис Євгенович Патон, представники уряду, Національної академії наук України, провідних наукових установ України та дипломатичних корпусів інших держав.

Урочисте засідання з нагоди святкування Дня науки, що відбулося 18 травня 2012 року в приміщенні Національної філармонії України, відкрив голова Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України, академік НАН України Володимир Петрович Семиноженко. Він привітав присутніх зі святом і зазначив, що в XXI ст. наука та інновації — це не лише основа прогресу, а й запорука сталого економічного зростання, безпеки держави і міцного суспільного добробуту. Наука є безумовним пріоритетом будь-якої цивілізованої країни, тому День науки в Україні виходить далеко за межі вузькопрофесійного свята і стає дійсно державним і загальнонаціональним. Наша країна пишається своїми вченими, які роблять вагомий внесок у світову скарбницю наукових знань.

Далі до слова було запрошено Прем'єр-міністра України Миколу Яновича Азарова. Глава Уряду зачитав поздоровлення науковій громадськості від Президента України Віктора Федоровича Януковича

У вітальній промові Микола Янович зауважив, що День науки особисто для нього — велике свято, оскільки 25 років свого життя він присвятив науковій діяльності, пройшовши шлях від завідувача лабораторії до директора НДІ, у 27 років захистив кандидатську дисертацію, згодом докторську, став професором. І тепер, коли є вільний час, він

завжди цікавиться тим напрямом науки, яким займався раніше.

Прем'єр-міністр наголосив, що українська наука у великому боргу перед нашим народом. Уряд усе, що може, віддає науці, рік у рік збільшуючи її фінансування. Однак, на його переконання, слід підтримувати передусім тих, хто реально просуває науку вперед, тоді внесок у науку окупиться і, безумовно, повернеться сповна. Проривні напрями розвитку науки можуть значно — не на 5–10%, а на порядок — збільшити ВВП країни. У цьому контексті Глава Уряду навів приклад компанії «Facebook», біржова вартість акцій якої нині становить близько 100 млрд доларів США. Водночас сукупний ВВП України в поточному році очікується на рівні 200 млрд доларів.

«Ми не шкодуватимемо коштів на фінансування проривних напрямів розвитку науки», — запевнив він і закликав науковців зосередитися на визначенні таких напрямів.

Прем'єр-міністр України М.Я. Азаров також вручив науковцям державні нагороди за вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки, зміцнення науково-технічного потенціалу України, багаторічну сумлінну працю та з нагоди Дня науки:

- орден князя Ярослава Мудрого V ступеня — директору Інституту термоелектрики Національної академії наук України та Міністерства освіти і науки, молоді та спорту

України, доктору фізико-математичних наук **Анатичуку Лук'яну Івановичу**;

- орден «За заслуги» I ступеня — директору Головної астрономічної обсерваторії Національної академії наук України, доктору фізико-математичних наук **Яцківу Ярославу Степановичу**;

- орден «За заслуги» II ступеня — заступнику директора Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка Національної академії наук України, голові Західного наукового центру НАН України та Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, доктору фізико-математичних наук **Назарчуку Зіновію Теодоровичу**; головному вченому секретарю Національної академії мистецтв України, доктору технічних наук **Яковлеву Миколі Івановичу**;

- орден «За заслуги» III ступеня — директору Науково-дослідного інституту «Миколаївська астрономічна обсерваторія», доктору фізико-математичних наук **Пінігіну Геннадію Івановичу**;

- почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» — академіку-секре-

тарю відділення апарату Президії Національної академії аграрних наук України, доктору економічних наук **Жуку Валерію Миколайовичу**; директору Інституту теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова Національної академії наук України, доктору фізико-математичних наук **Загородньому Анатолію Глібовичу**; першому заступнику директора Українського інституту національної пам'яті, доктору історичних наук **Кривошеї Володимирі Володимировичу**; головному вченому секретарю Національної академії правових наук України, доктору юридичних наук **Прилипку Сергію Миколайовичу**; завідувачу кафедри Інституту авіації та протиповітряної оборони Національного університету оборони України, доктору технічних наук **Соловйову Володимирі Іллічу**;

- почесне звання «Заслужений машинобудівник України» — директору — головному конструктору державного підприємства «Базовий центр критичних технологій МІКРОТЕК», кандидату технічних наук **Хитрику Василю Онуфрієвичу**.

На урочистому засіданні було також вручено Почесні грамоти та Подяки Кабінету Міністрів України за вагомий особистий внесок у реалізацію державної політики в науковій сфері, сприяння розвитку наукових досліджень, розв'язання наукових і науково-технічних проблем та з нагоди Дня науки.

Далі учасники засідання заслухали виступ голови Західного наукового центру НАН України та МОНмолодьспорту України, академіка НАН України **Зіновія Теодоровича Назарчука**. Він підкреслив, що Україні вкрай потрібне законодавство, яке б сприяло зацікавленості бізнесу у впровадженні науково-технічних розробок. Підприємства мають закладати кошти на інноваційний розвиток і модернізацію виробництва. Як приклад він навів корпорацію «Енергоресурс-інвест» — найбільшого вітчизняного виробника корозійнозахисних теплоізолюваних труб. Це успішне інноваційне виробництво, продукція якого є конкурентоспроможною не лише в Україні, а й у Європі, розвивається завдяки новітнім технологіям та висококваліфікованим кадрам — майже все керівництво і науково-технічний персонал є колишніми співробітниками установ НАН України. Щоб реалізувати амбітні програми Глави Держави щодо входження України у двадцятку найрозвиненіших країн світу, наша держава приречена радикально змінити ставлення до наукової праці. Почати цей процес можна з рівномірного повноцінного фінансування наукових установ, довівши його обсяг до передбаченого законом 1,7% ВВП.

Академік З.Т. Назарчук також зазначив, що багато програм обласного масштабу, які фінансуються з місцевих бюджетів, потребують обов'язкового наукового супроводу й експертизи. Таке завдання можуть взяти на себе працівники регіональних наукових центрів, що поєднують науковців академічного сектору, вищої школи та працівників галузевої науки.

Прем'єр-міністр України М.Я. Азаров вручив орден «За заслуги» I ступеня академіку НАН України Я.С. Яцківу

Далі до слова було запрошено завідувача кафедри Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна кандидата біологічних наук **Андрія Юрійовича Утевського**. Він звернув увагу на те, що розвиток природознавства є найкращою гарантією збереження наукової раціональності. Особливості університетської науки ґрунтуються на принципах, сформульованих свого часу видатним філософом і мислителем, засновником Берлінського університету Вільгельмом Гумбольдтом: академічна свобода творчого пошуку та незалежність мислення як учителя, так і учня. Університети дають можливість створити творче середовище для спілкування фахівців з різних спеціальностей. Українські університети створювались за кращими світовими зразками і завжди були невід'ємною частиною спільного науково-освітнього європейського простору. Відокремлення наукового і навчального процесів, що виникло у ХХ ст., було штучним. Без сумніву, найбільш оптимальною є система не протистояння, а тісної кооперації вищих навчальних закладів та академічних установ.

Антарктичні дослідження виступають яскравим прикладом гармонійного поєднання університетської, академічної та прикладної науки, а також інтегрального підходу до залучення українських науковців до світової спільноти, що сприяє створенню позитивного міжнародного іміджу України як держави

з потужним науковим потенціалом. Дослідження за різними напрямками виконують на антарктичній станції «Академік Вернадський» під керівництвом Національного антарктичного наукового центру. Біологічні дослідження нині зосереджені на створенні морських біогеографічних полігонів для вивчення впливу кліматичних змін на водне середовище та мережі глибоководних охоронних регіонів під управлінням України.

Вже створено базу даних з біорізноманіття підводного світу Антарктики, знайдено декілька нових видів тварин, отримано величезну кількість фото- та відеоматеріалів. Заплановано дослідження глибоководної фауни за допомогою спеціальної системи відеоспостереження, розробляється програма пошуку морських антарктичних організмів — продуцентів біологічно активних речовин, найближчим часом намічено випуск фотоальбомів, атласів, науково-популярних фільмів з метою поширення серед населення знань про Антарктику.

На думку А.Ю. Утєвського, в цьому напрямі Україна може здобути пріоритет, ос-

кільки далеко не всі країни мають можливість проводити антарктичні дослідження.

З промовою виступив також старший викладач Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка **Юрій Петрович Кращенко**. Він розповів, як влада, зокрема Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України, всіляко сприяє послідовному вирішенню проблем, з якими стикаються молоді вчені. Як приклад доповідач навів плідну співпрацю Національного студентського союзу з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України. Однак актуальними питаннями для молодих учених залишаються збільшення обсягів фінансування програми молодіжного довгострокового кредитування для придбання житла та механізмів фінансування наукових товариств студентів і аспірантів.

Наприкінці засідання голова Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України В.П. Семиноженко щиро привітав усіх українських науковців із Днем науки і ще раз поздоровив тих, хто отримав високі державні нагороди.